

*О.М. Решмеділова, кандидат філософських наук
(Національний авіаційний університет, Україна)*

Телевізійні дебати між кандидатами на посаду президента США як ключовий елемент передвиборчої агітації та унікальний інформаційний продукт

У статті розглянуто дебати між кандидатами на посаду президента США як форму телевізійної агітації та виборчих технологій, а також специфічний різновид медійного продукту. Проаналізовано їх вплив на формування громадської думки та електоральної поведінки американського виборця.

В Україні малорозвинена культура теледебатів між кандидатами в Президенти, натомість у США теледебати, не в останню чергу, визначають результат виборів. Саме тому до них прикута така всесвітня зацікавленість, трансляції б'ють всі рекорди, рекламодавці встають в чергу за рекламою, а сам американський стиль ведення дебатів можна вважати певним стандартом, на який орієнтуються інші демократичні країни.

Демократичне суспільство, згідно концепції критичного раціоналізму Карла Поппера, повністю «відкрите» і характеризується критичним типом мислення. Беручи участь у дебатах, громадяни навчаються думати критично. Критичне мислення не означає шукати помилки, воно стимулює аналізувати та синтезувати ідеї [1].

Електоральна громадська думка формується під впливом багатьох факторів і дебати відіграють при цьому важливу роль. Дослідників хвилює питання першочерговості сутті дебатів, їх роль і ключові функції. З однієї сторони дебати покликани актуалізувати обговорення наскриптих проблем суспільства, з іншої — є засобом розповсюдження спроектованого кандидатами іміджу. Проте, важливе значення мають, насамперед, комунікативна природа і складові теледебатів, а не лише їх формальна чітко регламентована сторона [7, с.37].

Політичні дебати, як невід'ємна складова демократичного суспільства, є одним з найпопулярніших у всьому світі засобів політичної агітації. Телевізійні дебати мають надавати можливість виборцям робити свій виважений та усвідомлений вибір, а кандидатам змістовно доносити свої програми в режимі реального часу [3, с.58].

На телеекрани культуру дебатів принесли саме американці. Восени 1960 року в Чикаго, у місцевій студії CBS, в перших у США і в світі дебатах зішлись у жорсткому протистоянні сенатор-демократ Джон Ф.Кеннеді та віце-президент республіканець Річард Ніксон. Цей епізод прийнято вважати точкою відліку ключової ролі телебачення в електоральних процесах.

Політичні дебати виходять на новий рівень. Якщо раніше увага зосереджувалась на змістовній частині виступів, то тепер ключову роль відіграє зовнішній вигляд та поведінку. Ніксон лідирував у політичних перегонах, але дебати усе змінили. Ніксон відмовився відвідати репетицію теледебатів і бум

мало підготовлений. У першому раунді дебатів він поводить себе невпевнено та сильно нервує, на що вплинуло травмоване коліно; під час ефіру з нього стікає піт, що створює “нетелевізійну” картинку, хоча до того він закріпив за собою імідж переконливого оратора. Кеннеді ж у своєму виступі поводить себе більш впевнено і говорить переконливо, щоб надихнути американців на зміни. Його рейтинг стрімко зростає. Наступні раунди дебатів Ніксон провів набагато краще за перший, але це вже не допомогло переломити ситуацію на свою користь і він програв вибори [2, с. 76].

Практика показала, що для промовця завжди краще виступати зі своїми природними жестами, ніж намагатися стримувати себе. Дехто робить жести через хвилювання, наприклад, поправляє волосся або одяг. Такі жести відволікають увагу глядачів та псують всю промову. Тому візуальне сприйняття дебатерів може відігравати вирішальну роль для електорату [5, с. 68].

Зверну увагу, що американські лідери постійно активно використовують інформаційний простір як політичний інструмент досягнення своїх цілей і реалізації своїх інтересів [6].

Часи змінюються, а цікавість до дебатів залишається. Схоже за перебігом щорічних президентських перегонів, які відбудуться у листопаді, реально слідкує цілий світ. Адже від результату цих виборів залежить політичний курс Сполучених Штатів, який може змінитися так кардинально, як ніколи в новітній історії. Саме тому переважна більшість американських медіа ці дебати називає "найважливішими в історії США".

Ця передвиборча гонитва є унікальною, бо такої кількості дебатів підряд ще не було. Перший раунд медіапоединку між Джо Байденом та Дональдом Трампом відбувся 27 червня. І був для чинного президента США вкрай невдалим. Тому 21 липня Джо Байден заявив, що знімає свою кандидатуру з виборів. Він запропонував, щоб кандидатом від демократів стала віце-президентка Гарріс. Штаб Трампа був змушений змінювати свою стратегію, оскільки Гарріс може бути більш жорстким опонентом, ніж Байден.

Наразі відомо, що команда кандидатки Камали Гарріс візьме участь загалом у трьох теледебатах під час виборчої кампанії: двох президентських і одних віце-президентських. Трамп та Гарріс дебатуватимуть 10 вересня та у жовтні.

Окремо планують провести дебати кандидатів у віце-президенти США. CBS News заявляв, що запропонував чотири дати для дебатів: 17 вересня, 24 вересня, 1 жовтня і 8 жовтня. Тому наразі ще не відомо коли саме будуть баталії між кандидатом від Демократичної партії Тімом Волзом і його суперником-республіканцем Джей Ді Венсом.

Наприкінці серпня, за даними Reuters, Гарріс збільшила відрив від Трампа: загальнонаціональний рейтинг в опитуванні агентства на той момент становив 45%, а — 41%.

Перша медіазустріч Гарріс-Трамп відбудеться у Філадельфії в Національному конституційному центрі. Її модеруватимуть ведучий і головний редактор World News Tonight Девід М'юїр і ведуча Прайм ABC News Live Лінсі Девіс. Дебати триватимуть півтори години з двома перервами на рекламу і

пройдуть без глядачів у залі. Свої пропозиції щодо дебатів надавали Fox News та NBC News.

Дебати між Трампом та Гарріс будуть значно відрізнятися від дебатів між Байденом та Трампом, заявило видання The Hill. Єдине, що залишиться незмінним, — це вимкнення мікрофонів кандидатів, коли вони не виступають. Команда Гарріс наполягала на тому, щоб мікрофони були постійно увімкнені, щоб проводити допит Трампа на сцені і скоротити його спілкування з віце-президентом.

Актуальні правила дебатів оприлюднив американський телеканал ABC News, який організовує дебати:

- у залі не буде глядачів;
- мікрофони будуть увімкнені лише для кандидата, чия черга говорити і вимкнені, коли час говорити переходить до іншого політика;
- ставити запитання можуть тільки модератори;
- дискусія проходить без вступних промов;
- опоненти можуть взяти з собою тільки ручку, блокнот і пляшку води;
- на заключні промови у кожного кандидата є по дві хвилини;
- кожному кандидату надаватимуть дві хвилини для відповіді на нове запитання, по дві хвилини — на спростування заяв опонента, і додатково по одній хвилині - для продовження або роз'яснення думки;
- кандидати стоятимуть за трибунами;
- на сцену не можна буде виносити реквізит чи заздалегідь написані нотатки;
- навіть під час рекламних пауз представники штабів чи виборчих кампаній не можуть взаємодіяти з кандидатами [4].

3 вересня відбулося віртуальне підкидання монети, щоб визначити, хто де стоятиме на подіумі під час дебатів та який буде порядок виголошення заключних промов. Трамп виграв жеребкування: він стоятиме на екрані праворуч, а Гарріс — ліворуч. Трамп отримав можливість виголосити свою завершальну промову останнім.

За результатами опитування телеглядачів, яке після публічного діалогу політиків провів CNN на дебатах перемогла чинна віцепрезидентка. 63% опитаних каналом зареєстрованих виборців, які спостерігали за дебатами, вважають, що Гарріс виграла теледуель. 37% віддають перемогу Трампу. Опитування проводило SSRS Opinion Panel онлайн серед 605 зареєстрованих виборців США, які дивилися дебати. Похибка цього методу становить плюс-мінус 5,3 процентного пункту, зазначив телеканал [8].

Отже, можна стверджувати, що дебати Гарріс та Трампа — центральна подія цих президентських перегонів у США. Їх дослідження і аналіз буде цікавим і важливим не тільки для політологів, медіа фахівців, піарників і рекламистів, але й для усіх тих, хто цікавиться сучасною світовою політикою. Особливо, коли від результатів виборів, не в останню чергу, залежить допомога Україні. Використання практики дебатів під час навчального процесу дає змогу краще отримати потрібні навички для подальшої професійної діяльності.

Список літератури

1. Поппер Карл. Відкрите суспільство та його вороги / Том 1. / Перекл. з англ. О.Коваленка. – К.: Основи, 1994. – 444 с.
2. Дебати: Навч. посіб: Метод. рек. щодо ведення дебатів. К.: А.П.Н., 2001. с.102
3. Койчева, Т. І. Політичні та парламентські дебати в підготовці майбутніх професійних політологів / Т. І. Койчева // Політикус. — 2017. — Вип. 5. — С. 57-61
4. Вирішальна подія президентських перегонів у США: онлайн-трансляція дебатів Трампа і Гарріс <https://nv.ua/ukr/world/countries/debati-tramp-i-garris-onlayn-translyaciya-divitisy-a-video-10-09-2024-50449650.html>
5. The Debatatabase Book: a Must Have Guide for Successful Debate / by the editors of IDEA; introduction by Robert Trapp. 4th ed. – New York, N : IDEA, 2009. 238 p.
6. Snider, Alfred. The code of the debater : introduction to policy debating / Alfred C. Snider. – New York: International Debate Education Association, 2008. - 222 p.
7. Hellweg, Susan A., Pfau, Michael, Brydon, Steven R. Televised Presidential Debates Advocacy in Contemporary America Praeger Series in Political Communication PRAEGER New York Westport, Connecticut London 168 p.
8. CNN Flash Poll: Majority of debate watchers say Harris outperformed Trump // https://edition.cnn.com/politics/live-news/trump-harris-debate-abc-09-10-24#h_bf0713ded98fb1867a0770a9cf09dddf